

**HAPİS DIŞI ÖNLEMLERLE İLGİLİ
BİRLEŞMİŞ MİLLETLER ASGARİ STANDART KURALLARI
(TOKYO KURALLARI)***

1. GENEL PRENSİPLER

1. Temel Amaçlar

- 1.1 Bu Asgari Standart Kurallar, hapis dışı önlemlerin kullanılmasını geliştirmek için temel prensipleri ve hapse alternatif bir cezaya tabi olan kimseler için minimum korunmaları düzenler.
- 1.2 Bu kurallar, ceza adaletinin yerine getirilmesinde ve özellikle suçlulara muamele konusunda toplumun daha fazla katılımının sağlanması ve ayrıca suçlular arasında topluma karşı sorumluluk duygusunun geliştirilmesi amacıyla hazırlanmıştır.
- 1.3 Bu kurallar, her ülkenin kendi siyasal, ekonomik ve sosyal ve kültürel koşulları ve o ülkenin ceza adalet sisteminin amaç ve hedefleri göz önüne alınarak uygulanacaktır.
- 1.4 Üye devletler bu kuralları uygularken kamu güvenliği ve suçun önlenmesi bakımından suçluların bireysel hakları, mağdurların hakları ve toplumun kaygıları arasında adil bir denge sağlamak için çaba göstereceklerdir.
- 1.5 Üye devletler, hapse alternatif başka önlemler sağlamak ve böylece hapis cezasının uygulanmasını azaltmak ve insan haklarına uygunluğu, sosyal adalet şartlarını ve suçlunun ihtiyacı olan rehabilitasyonu dikkate alarak ceza adalet sistemini modernleőtirmek için kendi hukuk sistemlerinde hapis dışı önlemler geliőtireceklerdir.

2. Hapis dışı önlemlerin kapsamı

- 2.1. Bu kuralların ilgili hükümleri, ceza adaleti yönetiminin her aşamasında soruőturan, yargılayan ve hükümü infaz edilen herkese uygulanacaktır. Bu kuralların amacı bakımından söz konusu kişilerin zanlı, sanık ya da mahkum olup olmadıklarına bakılmaksızın bu kişiler “suçlu” olarak adlandırılacaklardır.
- 2.2 Bu kurallar ırk, renk, cinsiyet, yaş, dil, din, siyasal ya da diğer bir fikir, ulusal ya da toplumsal köken, mülkiyet, doğum ya da diğer bir konum gibi sebeplerle ayrımcılık yapılmaksızın uygulanacaktır.
- 2.3. Ceza adalet sistemi, suçun niteliğine ve ağırlığına, suçlunun kişiliğine ve geçmiş yaşamına, toplumun suça karşı korunmasına daha fazla uygunluk sağlamak ve hapis önlemlerinin gereksiz yere kullanılmasından kaçınmak için, dava öncesinden hüküm sonrasına kadar her aşamada, bir dizi hapis dışı önlem öngörmelidir. Getirilen hapis dışı önlemlerin sayısı ve türü, hükmün infazını mümkün kılacak biçimde belirlenmelidir.
- 2.4. Yeni hapis dışı önlemlerin geliştirilmesi teşvik edilmeli, bunlar yakından izlenmeli ve uygulamaları sistematik olarak değerlendirilmelidir.
- 2.5. Yasal koruma araçlarına ve hukuk kurallarına uygun olarak, suçluların toplum içinde ele alınmasına özen gösterilmeli, yasal önlemlere ya da dava açma yoluna başvurmadan mümkün olduğu kadar kaçınılmalıdır.
- 2.6. Hapis dışı önlemler, asgari müdahale prensibine uygun bir biçimde uygulanmalıdır.
- 2.7. Hapis dışı önlemler, suçtan ve cezadan arındırma çabalarının bir parçası olarak kullanılmalı ve bu yöndeki çabalara müdahale ya da bunları geciktirme amacı taşımamalıdır.

3. Yasal koruyucular

- 3.1 Hapis dışı önlemlerin konulması, tanımlanması ve uygulanması kanunla tayin edilmelidir.
- 3.2 Bir hapis dışı önlemin seçimi, suçun niteliği ve ağırlığı, suçlunun kişiliği ve geçmiş yaşamı, infazın amaçları ve mağdurun hakları bakımından yerleşik ölçülere göre yapılan değerlendirmeye dayanmalıdır.
- 3.3 Yargı organının ya da diğer yetkili bağımsız makamların bu konudaki takdir yetkileri, yargılamanın her aşamasında tam bir sorumluluk içinde ve sadece hukukun üstünlüğüne uygun olarak kullanılacaktır.
- 3.4 Resmi bir muhakmeden ya da yargılamadan önce ya da bunların yerine uygulanacak olan ve suçluya bir yükümlülük getiren bir hapis dışı önlem, suçlunun rızasını gerektirecektir.
- 3.5 Hapis dışı önlemlerin uygulanması hakkındaki kararlar, suçlunun başvurusu üzerine yargısal ya da diğer yetkili bağımsız makamların denetimine tabi olacaktır.
- 3.6 Suçlu, hapis dışı önlemlerin uygulanması sırasında kişisel haklarının etkileyen konular hakkında yargısal ya da diğer yetkili bağımsız makamlara talepte ya da şikayette bulunma hakkına sahip olacaktır.
- 3.7 Suçluya başvuru için gerekli mekanizma ve mümkün olduğu takdirde, uluslararası hukukta tanınmış insan haklarına aykırılık ile ilgili her hangi bir şikayet için tazmin sağlanmalıdır.

---

* 14 Aralık 1990 tarihli 451110 sayılı Genel Kurul kararı ile yürürlüğe konulmuştur. Metnin Türkçe çevirisi Birleşmiş Milletler Yüksek Komiserliği Ofisi Profesyonel Eğitim Serisi No. 8, İnsan Hakları ve Cezaevleri: Cezaevi Yetkilileri İçin İnsan Hakları Eğitimi El Kitabı'nın Pilot Baskısı'ndan alınmıştır. Cenevre, 2001

3.8 Hapis dışı önlemler, suçlu üzerinde tıbbi ya da psikolojik deneyler yapılmasını ya da suçluya gereksiz yere fiziksel ya da ruhsal zarar verebilecek tehlikeleri içermeyecektir.

3.9 Hapis dışı önlem uygulanan suçlunun insanlık onuru her zaman korunacaktır.

3.10 Hapis dışı önlemlerin uygulanması sırasında suçlunun hakları, hapis dışı önlem kararı veren yetkili makamın tayin ettiği ölçüden daha fazla kısıtlanmayacaktır.

3.11 Hapis dışı önlemlerin uygulanması sırasında suçlunun özel yaşamının gizliliğine olduğu kadar, ailesinin de özel yaşamının gizliliğine saygı gösterilecektir.

3.12 Suçlunun şahsi sicili kesinlikle gizli tutulacak ve üçüncü kişilere verilmeyecektir. Bu kayıtlara giriş, sadece suçlunun dosyasını düzenlemekle doğrudan ilgili olan kişilerle ya da usulüne uygun olarak yetki verilmiş kişilerle sınırlandırılacaktır.

4. Saklı Hükümler

4.1 Bu kurallardaki hiç bir hüküm, suçlulara muamele ve onların temel insan haklarının korunması ile ilgili durumlarda, Mahpuslara Muamele için Asgari Standart Kurallar, Gençler için Adalet Sistemine dair Birleşmiş Milletler Asgari Standart Kuralları, Her Hangi bir Biçimde Tutulan ya da Hapsedilen Kişilerin Korunması için Prensipler Bütünü ya da uluslararası toplum tarafından tanınan diğer insan hakları belgelerinin ve standartlarının uygulanmasını önleyecek bir biçimde yorumlanamaz.

II. DAVA ÖNCESİ AŞAMA

5. Dava öncesi önlemler

5.1 Gerektiği zaman ve hukuk sistemine uygun olduğu takdirde; polis,savcılık ya da cezai konularla meşgul olan diğer makamlar, toplumun korunması, suçun önlenmesi ya da hukuka saygının geliştirilmesi ve mağdurun hakları bakımından soruşturmayı sürdürmenin gerekli olmadığını takdir etmeleri halinde, suçluyu serbest bırakma yetkisine sahip olmalıdırlar. Serbest bırakmanın uygunluğu konusunda karar verebilmesi amacıyla, her hukuk sisteminde bir takım belirli ölçüler geliştirilmelidir. Küçük suçlar için savcılar, gerektiği takdirde, hapis dışı önlemlerin uygulanmasına karar verebilirler.

6. Tutuklama tedbirinden kaçınma

1. Dava öncesi göz altında tutma, aynı zamanda, iddia edilen suçun soruşturulması ve toplumun ve mağdurun korunmasına özen göstererek ceza muhakemesinde son çare olarak uygulanmalıdır.

2. Dava öncesi göz altında tutmaya alternatif önlemler, mümkün olduğu kadar erken bir aşamada uygulanmalıdır. Göz altında tutma, 5.1 sayılı kuralda belirtilen amaca ulaşmak için gerektiğinden daha uzun bir süre devam etmemeli ve insanca ve doğuştan sahip olunan insanlık onuruna saygı esasına uygun olarak yerine getirilmelidir.

3. Dava öncesi göz altında tutmaya başvurulması halinde, suçlunun, yargısal ya da diğer bir yetkili bağımsız makama itirazda bulunma hakkı olacaktır.

III. YARGILAMA VE KARAR AŞAMASI

7. Sosyal araştırma raporları

7.1 Sosyal araştırma raporları edinme imkanı bulunması halinde, yargısal makamlar, yetkili bir kurum ya da kuruluş tarafından hazırlanan bir araştırma raporu edinebilirler. Bu tür bir rapor, suçluların suç işleme eğilimi ve mevcut suçları hakkında sosyal bilgileri içermelidir. Bu raporda ayrıca, hüküm verme usulüne ilişkin bilgiler ve tavsiyeler de yer almalıdır. Rapor, gerçeklere dayalı, objektif ve tarafsız olmalıdır ve subjektif görüşler açık bir şekilde belirtilmelidir.

8. Mahkumiyet Şekilleri

8.1 Hapis dışı önlemlere karar vermeye yetkili ve elinde hapis dışı alternatifler konusunda geniş bir uygulama alanı bulunan yargısal makam, bu kararı verirken, suçlunun topluma kazandırılma ihtiyacını, toplumun korunmasını ve mümkün olduğu takdirde kendilerine danışılacak olan mağdurların menfaatlerini de dikkate almalıdır.

8.2 Hüküm veren makamlar vakaları aşağıdaki şekillerde çözüme kavuşturabilir:

- (a) Tembih, ihtar ve kınama gibi sözlü yaptırımlar;
- (b) Şartlı tahliye;
- (c) Statü cezaları;
- (d) Para cezası ve günlük para cezası gibi ekonomik yaptırımlar ve mali cezalar;
- (e) El koyma ve kamulaştırma kararı;
- (f) Mağdura iade ya da tazminat kararı;
- (g) İnfazı durdurulmuş ya da ertelenmiş ceza;
- (h) Denetimli gözetim ya da yargısal denetim;
- (i) Kamu hizmetlerinde çalıştırma kararı;

- (j) Kampa gönderme;
- (k) Ev hapsi;
- (l) Kurum dışı muamele yöntemlerinin başka her hangi bir türü;
- (m) Yukarıda sıralanmış olan önlemlerden bir kaçının beraber uygulanması.

IV. MAHKUMİYET KARARI SONRASI AŞAMA

9. Mahkumiyet kararı sonrası önlemler

9.1 Mahpusları bir kuruma yerleştirmekten kaçınmak ve onları toplumla yeniden, en erken şekilde katılmalarına yardımcı olmak için, yetkili makamların elinde çok sayıda hüküm sonrası alternatif uygulamalar bulunmalıdır.

9.2 Mahkumiyet sonrası önlemler şunlardır:

- (a) Memlekete gitme izni ve geçici yurtlarda kalma;
- (b) Çalışma ya da eğitim amaçlı salıverme;
- (c) Şartlı tahliyenin çeşitli türleri;
- (d) Cezada indirim;
- (e) Af

9.3 Af dışında kalan hüküm sonrası önlemler, suçlunun başvurusu üzerine yargısal ya da diğer yetkili bağımsız makamların denetimine tabi olmalıdır.

9.4 Hapis dışı bir program için, her hangi bir biçimde bir kurumdan çıkarılma, mümkün olan en kısa süre içinde ele alınmalıdır.

V. HAPİS DIŞI ÖNLEMLERİN UYGULANMASI

10. Gözetim

10.1 Gözetimin amacı, suçun tekrar etme olasılığını azaltmak ve suçlunun yeniden suç işleme ihtimalini en aza indirecek şekilde toplumla yeniden bütünleşmesini sağlamaktır.

10.2 Bir hapis dışı önlemin gözetimi de içermesi halinde, gözetim hukuken öngörülen özel şartlarda, yetkili makamlar tarafından yürütülecektir.

10.3 Verilen bir hapis dışı önlemler çerçevesinde, her bir özel olayda suçlunun işlediği suç üzerinde kafa yormasına yardımcı olmak amacıyla, ona en uygun gözetim ve muamele yöntemi belirlenmelidir. Gözetim ve muamele periyodik olarak denetlenmeli ve gerekli görülen değişiklikler yapılmalıdır.

10.4 Gerekli olduğu durumlarda, suçlulara psikolojik, sosyal ve maddi yardım ile, toplumla bağlarını güçlendiren fırsatlar ve toplumla yeniden bütünleşmelerini sağlayan imkanlar sağlanmalıdır.

11. Süre

11.1 Hapis dışı önlemin süresi, hukuka uygun olarak yetkili makam tarafından belirlenmiş süreyi aşmayacaktır.

11.2 Suçlunun, hapis dışı önleme olumlu cevap vermesi durumunda, bu önlemin daha erken sona erdirilmesine karar verilebilir.

12. Koşullar

12.1 Eğer yetkili makam, suçlu tarafından yerine getirilmesi gereken koşulları belirleyecekse, suçlu ve mağdurun ihtiyaçları ve hakları ile toplumun ihtiyaçlarını dikkate alacaktır.

12.2 Yerine getirilmesi gereken şartlar pratik, açık ve mümkün olduğu kadar az olmalıdır, bu şartlar suçlunun yeniden suç işleme olasılığını azaltmayı ve mağdurun ihtiyaçlarını da dikkate alarak suçlunun toplumla yeniden bütünleşme şansını arttırmayı hedefleyecektir.

12.3 Hapis dışı önlemlerin uygulanmasından önce suçluya, bu tedbirin uygulanması konusundaki şartlar ile yükümlülükleri ve hakları ile ilgili yazılı ve sözlü olarak açıklama verilecektir.

12.4 Bu şartlar, suçluda meydana gelen gelişmeye uygun olarak, yasal hükümlere göre yetkili makamlar tarafından değiştirilebilir.

13. Muamele süreci

13.1 Verilen bir hapis dışı önlem çerçevesinde, suçluların ihtiyaçlarını daha etkili bir biçimde karşılamak için, gerekli hallerde sosyal çalışma, grup terapisi, ikametgah içi programlar gibi değişik projeler ile çeşitli suçlu kategorilerine uygun özel muamele programları geliştirmelidir.

13.2 Muamele programı, gerekli eğitimi almış ve pratik tecrübeye sahip uzman kişiler tarafından yürütülmelidir.

13.3 Muamelenin gerekli olduğuna karar verilmesi halinde, suçlunun özgeçmişi, kişiliği, yetenekleri, zeka durumu, sahip olduğu değerleri ve özellikle suçu işlemesine sebep olan şartları anlamak için her türlü çaba sarf edilmelidir.

13.4 Yetkili makam hapis dışı önlemlerin uygulanmasında, toplumun ve toplumsal destek sistemlerinin yardımına başvurabilir.

13.5 Muamele programlarının etkili bir biçimde gerçekleştirilmesini sağlamak için mümkün olduğu kadar yönetsel düzeyde ekip halinde sosyal çalışmaya yönelik görevler verilmelidir.

13.6 Her bir suçlu için, yetkili makam tarafından ayrı bir dosya açılacak ve muhafaza edilecektir.

14. *Disiplin ve disiplin koşullarının ihlali*

14.1 Uyulması gereken şartların suçlu tarafından ihlal edilmesi, hapis dışı önlemlerin değiştirilmesi ya da kaldırılması ile sonuçlanabilir.

14.2 Hapis dışı önlemlerin değiştirilmesi ya da kaldırılması kararı yetkili makam tarafından verilmelidir. Ancak bu karar, hem gözetim görevlisinin hem de suçlunun sunduğu vakaların dikkatli bir biçimde incelenmesinden sonra verilmelidir.

14.3 Hapis dışı önlemin başarısız olması, otomatik olarak hapis önleminin uygulanmasına yol açmamalıdır.

14.4 Bir hapis dışı önlemin değiştirilmesi ya da kaldırılması halinde, yetkili makam uygun başka bir hapis dışı önlemin uygulanması için girişimde bulunacaktır. Hapis cezası ancak, başka uygun bir cezanın bulunamaması durumunda verilebilir.

14.5 Gözetim altındaki bir suçlunun koşulların ihlali sebebiyle gözaltına alınma ve tutuklama yetkisi kanunla belirlenecektir.

14.6 Hapis dışı önlemin değiştirilmesine ve kaldırılmasına karşı suçluya yargısal ya da diğer bağımsız bir makam önünde itirazda bulunma hakkı tanınacaktır.

VI. PERSONEL

15. *İşe alma*

15.1 Personelin işe alınmasında ırk, renk, cinsiyet, yaş, dil, din, siyasal ya da başka bir fikir, milli ya da sosyal köken, mülkiyet, doğum ya da başka her hangi bir statü gibi sebeplerle ayrımcılık yapılmayacaktır. Personelin işe alınmasıyla ilgili politika, ulusal politikalarla onaylanmış pozitif ayrımcılığı dikkate almalı ve gözetim altında tutulacak suçluların çeşitliliğini göz önünde tutmalıdır.

15.2 Hapis dışı önlemleri uygulamak üzere görevlendirilmiş olan kişiler, bu işe kişisel olarak uygun olmalı ve mümkün olduğu kadar mesleki eğitime ve pratik tecrübeye sahip bulunmalıdır. Görevlilerin nitelikleri açıkça belirlenmelidir.

15.3 Nitelikli meslek görevlilerini istihdam etmek ve çalışmalarını sağlamak için, bu görevlere uygun hizmet şartları, yeterli maaş ve işin niteliğine uygun menfaatler sağlanmalı, mesleki gelişme ve meslekte ilerleme için geniş fırsatlar yaratılmalıdır.

16. *Görevlilerin eğitimi*

16.1 Görevlilere verilen eğitimin amacı, suçluların topluma kazandırılmaları, suçluların haklarının güvence altına alınması ve toplumun korunması konusunda görevlilerin sorumluluklarını açıkça ortaya koymaktır. Bu eğitim görevlilere, ayrıca ilgili kuruluşlar ile işbirliği yapma ihtiyacı ile faaliyetleri koordine etme konusunda bir anlayış da vermelidir.

16.2 İşe başlamadan önce görevlilere hapis dışı önlemlerin niteliği, gözetimin amaçları ve hapis dışı önlemlerin uygulanmasında çeşitli modeller hakkında bilgileri içeren bir eğitim verilecektir.

16.3 Görevliler işte çalışmaya başladıktan sonra, meslek içi eğitim ve bilgi tazeleme kurslarına katılarak, bilgilerini ve mesleki kapasitelerini sürdürüp geliştirmelidirler. Bu amaca uygun ve yeterli tesisler sağlanmalıdır.

VII. GÖNÜLLÜLER VE DİĞER TOPLUMSAL KAYNAKLAR

17. *Toplum katılımı*

17.1 Kendilerine hapis dışı önlemler uygulanan suçlular ile aile ve toplum arasındaki bağların güçlendirilmesindeki en önemli faktörlerden ve başlıca kaynaklardan biri olması nedeniyle, halkın katılımı teşvik edilmelidir. Halkın katılımı, ceza adaletinin yönetimi yönündeki çabaları tamamlayacaktır.

17.2 Halkın katılımı, bireyler için kendi toplumunun korunmasına katkıda bulunma fırsatı olarak kabul edilmelidir.

18. *Toplumun anlayışı ve işbirliği*

18.1 Hükümet kuruluşları, özel sektör ve genel olarak toplum, hapis dışı önlemleri geliştiren gönüllü kuruluşlara destek vermeleri için teşvik edilmelidir.

18.2 Hapis dışı önlemlerin uygulanmasında toplumun katılımına olan ihtiyaç konusundaki duyarlılığı arttırmak için konferanslar, seminerler, sempozyumlar ve başka faaliyetler düzenlenmelidir.

18.3 Hapis dışı önlemlerin daha geniş çapta uygulanmasına ve suçluların toplumla bütünleşmelerine yardımcı faaliyetlerin yürütülmesine yol açacak şekilde, toplumda yapıcı bir tutum oluşturulmasına katkıda bulunmak amacıyla her türlü medya aracı kullanılmalıdır.

18.4 Toplumun, hapis dışı önlemlerin gerçekleştirilmesindeki rolünün önemi hakkında bilgilendirilmesi için her türlü çaba sarf edilmelidir.

19. Gönüllüler

19.1 Gönüllüler, söz konusu ise olan ilgileri ve yetenekleri esas alınarak özenle seçilip ise alınmalıdırlar. Yapacakları işteki özel sorumlulukları bakımından kendilerine gereği gibi eğitim verilmeli, yetkili makamların desteğinden ve danışmanlığından yararlanılmalı ve kendilerine yetkili makamlarla görüşme fırsatı verilmelidir.

19.2 Gönüllüler, suçlulara ve ailelerine danışmanlık hizmeti vermek, kapasitelerine suçluların ihtiyaçlarına göre başka şekillerde uygun yardımlarda bulunmak suretiyle, suçlular ile ailelerini toplumla daha derin bağlar geliştirmeleri yönünde teşvik etmelidirler.

19.3 Gönüllüler, görevlerini yerine getirirken, kazalara, yaralanmalara ve kamusal sorumluluklara karşı sigorta edilmelidirler. Çalışma sırasında uğradıkları zararlar için yaptıkları belgeli masraflar kendilerine geri ödenmeli, toplumun huzuru için verdikleri hizmetler bakımından toplumun kendilerini daha fazla tanımasını sağlanmalıdır.

VIII. ARAŞTIRMA, PLANLAMA, POLİTİKA OLUŞTURMA VE DEĞERLENDİRME

20. *Araştırma ve planlama*

20.1 Planlama sürecinin esaslı bir yönü olarak, suçluların hapis dışı önlemler ile muameleri hakkındaki araştırmaların organize edilmesine ve geliştirilmesine, resmi ve özel kuruluşların katılımını sağlamak için çaba gösterilmelidir.

20.2 Hapis dışı önlem uygulanan kişilerin, uygulayanların, toplumun ve politika oluşturanların karşılaştıkları problemler hakkında düzenli olarak araştırma yapılmalıdır.

20.3 Suçlulara hapis dışı muamele uygulanması konusundaki verilerin ve istatistiklerin toplanması ve analizi için ceza adaleti sistemi içerisinde araştırma ve enformasyon mekanizmaları oluşturulmalıdır.

21. *Politika oluşturma ve program geliştirme*

21.1 Ceza adalet sisteminin bütünleyici bir parçası olarak, ulusal gelişim süreci içinde, hapis dışı önlemler için programlar sistematik olarak planlanmalı ve uygulanmalıdır.

21.2 Hapis dışı önlemlerin daha etkin bir biçimde uygulanması amacıyla düzenli olarak değerlendirmeler yapılmalıdır.

21.3 Hapis dışı önlemlerin amaçlarını, fonksiyonunu ve etkinliğini değerlendirmek için periyodik denetimler yapılmalıdır.

22. *İlgili kuruluş ve faaliyetler ile bağlantı kurma*

22.1 Hapis dışı önlemlerden sorumlu olan birimler ile, ceza hukuku sisteminin diğer kolları, resmi ve gayri resmi sosyal gelişme ve yardım kuruluşları arasında, sağlık, barınma, eğitim, iş ve kitle iletişimi alanlarındaki bağlantıların kurulmasını kolaylaştırmak için çeşitli düzeylerde gerekli mekanizmalar geliştirilmelidir.

23. *Uluslararası işbirliği*

23.1 Kurum dışı muamele alanında, ülkeler arasında bilimsel işbirliğini geliştirmek için çaba sarf edilmelidir. Birleşmiş Milletler Suçun Önlenmesi ve suçlulara muamele ile ilgili kuruluşları vasıtasıyla ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğinin Sosyal Gelişme ve İnsani İlişkiler Merkezi'nin, Suçun Önlenmesi ve Ceza Adalet Birimi ile yakın ilişki halinde, üye devletler arasındaki hapis dışı önlemler hakkında araştırma, eğitim, teknik yardım ve bilgi alış verişi güçlendirilmelidir.

23.2 Şartlı Cezaya Mahkum Edilen ya da Şartlı Tahliye Edilen Suçluların Gözetiminin Transferi Hakkındaki Model Anlaşmaya uygun olarak, hapis dışı önlemlerin alanını başka ülkelere de yaygınlaştırmak ve uygulanmalarını kolaylaştırmak için karşılaştırmalı çalışmalar ile mevzuatın uyumu çalışmaları yürütülmelidir.